

I V E J E L E N O V I Ć

TOPONOMASTIKA SJEVEROZAPADNOG DIJELA
OTOKA KRKA

Najsjeverniji i najveći otok Jadranskoga mora bio je ne samo poznat, nego i znamenit već u antikno doba, kako to svjedoči kameni napis, što ga je 1861. otkrio krčki biskup Ivan Vitezić, a 1865. objavio Ivan Črnčić. Na tom kamenu stoji uklesano među ostalim: SPLENDIDISSIMA CIVITAS CVRICTARVM – presjajni grad Krčana! Kašten je iskopan iz zemlje, ali je sigurno negda bio postavljen na vidljivo mjesto – kako na njemu piše – za vrijeme triju careva. Kako su u Rimu tri puta carevala po tri cara, nije moguće točno utvrditi, za kojih se to triju careva dogodilo.¹ Ako je Krk tada već »splendidissima civitas«, onda mu ime potječe iz predilirskih vremena, jer mu značenje – koliko je dosad poznato – nema korijena ni u ilirskom, ni u romanskom, ni u slavenskim jezicima. Grci i Rimljani razlikuju ime otoka od imena njegova glavnoga grada. Otok im je Kouρικτική – *Curicta*, a grad Kouρίκον – *Curicum* ili *Coricum*. Prvi ga spominje znameniti grčki geograf Ptolemej (150. pr. n. e.) „Κουρίκτα, ἐν ᾧ πόλεις δύο Φουλφίνιον, Κούρικον.“ Krk je ostao i uščuvao se do danas, ali je Fulfinij netragom nestao. Neki misle, da se nalazio kod Omišlja, drugi zaključuju, da je bio kod Baške. Naziv „Κουρικτική νῆσος“ susrećemo i kod drugoga grčkog geografa Strabona (oko 60.–20. pr. n. e.). I Gaj Julije Cezar (100.–44. pr. n. e.) poznaje Krk, kad na jednome mjestu kaže *ad Corici portum*. Kod Plinija St. (23–79) nalazimo *Curictae*, a kod Marka Eneja Lucanusa (39–65) *Curictum*.

No Krk je poznat i pod svojim drugim imenom, *Veglja*, koje je nastalo od *Vecla*, prema vulgarno-latinskom *veclus* = star, dakle 'Stari grad'. Naziv *Βέκλα* spominje prvi put Konstantin Porfirogenet (905–959) u svom djelu *De administrando imperio*.

¹ I. Črnčić, »Krčke starine«, *Književnik* 1865., II., str. 3; Đ. Szabo, »Spomenici otoka Krka«, *Hrvatski planinar*, 1930. XXVI., str. 132.

Zanimljiva je činjenica, da su stari naziv sačuvali Hrvati, a ne Romani.²

Geološka formacija otoka Krka jasno pokazuje, da je u davnjoj prošlosti bio sastavni dio susjednoga kopna. Njegova kamenita i strma istočna obala, osobito izbočeni poluotok Voz sa svojim oštrim rtom Vošćica, a pogotovo hridinasti školjić Sv. Marka i danas to očito dokazuju. Morski je dakle tjesnac, što Krk veže s istočnim kopnom, bio negda dolina, koja je tekla paralelno sa susjednim Vinodolom.³

Nalazeći se na raskrsnici između Istoka i Zapada, Krk je često mijenjao svoje gospodare. Poslije ilirsko-keltskih Liburna zavladali su njime Rimljani, a kad je za Seobe naroda propalo Zapadnorimsko carstvo (476), on pada pod Bizant. U to doba počinje i prvo naseljivanje Hrvata na otok. Staro se romansko stanovništvo pomalo povlači u grad Krk, dok se Hrvati sve više šire, tako da već u VII. stoljeću imaju тама svoja veća naselja, organizirane župe, pa i prve gradove (castella, kašteli).⁴

Izrazitih tragova staroga romanstva ostalo je u krčkoj toponomastici podosta, osobito na zapadnom dijelu otoka. Treba međutim naglasiti, da se ti ostaci javljaju uglavnom kod većih, izrazitijih lokaliteta, katkada i naselja, ali veoma rijetko, gotovo nikada u nazivima manjih čestica, koje su u bilo kojem pogledu izravno služile narodu.

God. 1000. zavladala je otokom Venecija, te je uz tri prekida vladala njime preko šest stotina godina (1000–1059; 1118–1243; 1260–1358; 1480–1797). Mletačka je vladavina u krčkoj toponomastici ostavila veoma malo tragova (na pr. sufiks -era, umjesto hrvat. -išće), a s obzirom na to, da je njena vladavina bila i kruta i dugotrajna, pravo je čudo, što tih utjecaja nije bilo više. Tome treba bez sumnje tražiti razloge u fenomenalnoj pojavi hrvatskoga glagolizma, kojemu je vjekovima Krk bio središte ili, kako reče Vatroslav Jagić, »vagina rerum glagoliticarum«.

Prvi čisti hrvatski doseljenici zaposjeli su istočni dio otoka (Vrbnik, Dobrinj i Omišalj), dok su se noviji, t. zv. Vlasi ili Morlaci stali tek u XIV. i XV. st. doseljivati s velebitskih strana i zaposjediti zapadni i jugozapadni dio otoka. Stoga su razlike u starini između jednih i drugih, osobito što se tiče govora, veoma zнатне. Nema sumnje, da su i toponomiji ovih krajeva dali svoja različita jezična (a donekle i društvena) obilježja. Tako među ostalim ima u Dubašnici petnaestak sela, koja nose t. zv. patronimička imena, i to u pluralnom obliku – Bajčići, Bogovići, Kremenići, Ljutići, Milčetići, Milovčići, Oštrobradići, Radići, Turčići, Vantačići, Žgombići i t. d. – čemu na istočnoj strani otoka

² P. Skok, *Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima*, Zagreb, 1950, str. 21.

³ Vj. Klaić, *Krčki knezovi Frankapani*, Zagreb, 1901, str. 32.

⁴ Vj. Klaić, o. c., str. 78.

nema ni traga.⁵ Ovamo pak sve odiše velikom starinom, osobito što se tiče govora, pa prema tome i naziva mjesta, na pr Hlâm (ХЛАМЪ), Gàrica, Gostînjoc, Gračišće, Župânje, Hlápâ, Kívna (Klimno), Sôlini, Rûdini i t. d.

S namjerom da nešto pridonesem rješavanju brojnih zagonetaka, kojima je još uvijek zastrt ovaj naš otok,⁶ ovoga sam ljeta – zahvaljujući potpori Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti – obišao sjeverozapadnu obalu otoka i pobilježio toponime, uglavnom uza samu obalu, a iz osobitih razloga i uže okolice Omišla i Glavotoka. Kod Omišla se naime nalaze *Mirîni* – ruševine znamenitoga benediktinskog samostana sv. Mikule, o kome znamo, da je 1252. papa Inocent IV. posebnim pismom preko krčkoga biskupa Fructuosa posredno dopustio tamošnjim redovnicima, da mogu glagoljati »prout iidem et predecessores sui facere consueverunt« (kako su to oni i njihovi prethodnici običavali).⁷ Kod Glavotoka se pak nalaze relativno dobro uščuvani ostaci starohrvatske kapelice sv. Krševana, za koju se smatra, da potječe još iz VIII. ili IX. stoljeća,⁸ dakle iz vremena prvih slavenskih doseljenika na otok. Nisu li možda poneki toponimi, kao na pr. Opatija, Sv. Mikûl, Kapitulski Dôlnji, Kapitulski Gôrnji, Luzârska, Crikvëna i sl. u izravnoj ili neizravnoj vezi sa starim Mirinama? Grâdëc, Knêž, Knežija i Fortičina potječe sigurno iz frankopanskih vremena, na koja podsjeća i popularna omišaljska narodna pjesma, koja se – prema predaji – odnosi na posljednjega krčkog kneza Ivana Frankopana, koga su Mlečani 1480. na prijevaru ugrabili i odveli:

»Oj tûrne moj lîpi,
Lîpi ter prostrâni!
Kako san te lîpo,
Lîpo sagrâdio,
A sadû ne smijen
Blizu tebe prîti ...«

Kakò u Omišlu, tako bi i u okolici Glavotoka toponimi Krševân, Kolûdric, Svîti Martîni mogli biti u vezi sa starohrvatskom kapelicom sv. Krševana.

Iz tih dakle, a i drugih razloga, koje éu odmah spomenuti, pobilježio sam svaku i najmanju dražicu i uvalicu, svaki rt i izbočinu, a uz Omišalj i Glavotok djelomično i obradive i neobradive čestice, uzvisine i đoline, jer se često baš u tim nazivima neznatnih lokaliteta može naći važnih naziva s obzirom na njihovu starinu. Tako sam na pr. prije nekoliko

⁵ Neshvatljiva je tendencija, da se ovi patronimički pluralni nazivi upotrebljavaju u singularu. Tako se na početku svakoga od tih sela vide drvene table, na kojima su imena dotočnih mjesta ispisana u singularu, umjesto u pluralu, kako im imena zapravo glase odvajkada i kako ih narod i danas zove.

⁶ Đ. Szabo. o. c., str. 131.

⁷ V. Šefanić. *Opatija sv. Lucije u Baški*, Zagreb, 1937., str. 28.

⁸ Đ. Szabo. o. c., str. 135 i M. Polonijo, Čuvajmo naše starine!; *Krčki kalendar*, 1938., str. 34.

godina, istražujući istočnu obalu Krka, naišao između sela Klimna i Šila na osamljenu uvalu, koju tamo zovu Lüpěškā dräžica, a u neposrednoj blizini Vrbnika isto takvu dražicu zovu Lüpěški pöret. Nema sumnje, da ti toponimi potječu iz vremena Uskoka, jer je iz pisanih spomenika poznato, da su se Uskoci često zalijetali u Dobrinj, da su ga više puta temeljito opljačkali, osobito crkvu (1616. i 1617.), zapalili ga i s pljenom se vraćali vjerljatno preko Lüpěškē dräžice. Jamačno su s time u vezi i toponimi Stražbica kod Omišlja i Pod Stražicu između Malinske i Glavotoka. No još je zanimljiviji toponim Töstī kraj sela Šila, koji po svojim čakavskim osobinama pripada dobrinjskom dijalekatskom području. Ovo je narječe jedno od najstarijih na otoku. U njemu se među ostalim staro vokalno *l* reflektira u *o* pa se tamo i danas govoriti: bohà (buha), stòba (stuba), vòna (vuna), jáboko (jabuka), sônce (sunce), pôž (puž); dög (dug), žôt (žut); mōčät (mučati, šutjeti), oblić - obôčen (obucić - obućem), mlist - mōžen (musti - mužem) i t. d., ali nitko ne pamti, da se ikada govorilo töst mjesto tûst. Naprotiv u toponimu Töstī imamo *o*, što bi možda moglo značiti, da su Dobrinje u davnoj prošlosti govorili töst, umjesto današnjega tûst. To je naime gotovo jedini izuzetak, gdje u dobrinjskom narječju *l* prelazi u *u*. Drugi su, jednostavniji razlozi, s kojih Dobrinje zovu vuka - vûk, a ne vök, kako bismo očekivali. Töstī je ograđen, djelomično šumovit pašnjak, u koji narod, kad prestanu poljski radovi, goni blago, da se – otûsti. Pokraj Vrbnika takav se lokalitet zove Telstvî.

Iz takvih se primjera vidi, kako je potrebno, da se toponomastika otoka Krka (a i drugih naših čakavskih krajeva) ispita i pobilježi. Poznato je, da se narječja po svojoj prirodi i pod najrazličitijim vanjskim utjecajima lakše mijenjaju, negoli toponimi. Tako ima danas i na Krku lijep broj toponima, koji se u starim ispravama (oporukama, darovnicama i sl.) spominju sve tamo od XI. stoljeća, a da često uopće nisu izmijenili svoj oblik. (Dobrinjska listina od 1. I. 1100).

Prije nego prijeđem na same toponime, reći mi je nešto i o govorima, s kojima sam se susreo. Krk je poznat sa svoje dijalekatske šarolikosti. O krčkim su govorima i njihovim razlikama pisali I. Milčetić (*Čakavština Kvarnerskih otoka*, Rad JA, 121, Zgb, 1895); R. Strohal (*Dijalekat grada Vrbnika na otoku Krku u prošlim vijekovima uporeden sa današnjim*, Rad JA, 199, Zgb, 1913); K. H. Meyer, *Zur Mundart von Njivice auf Krk (Veglia)*, Archiv f. slav. Phil., 40 (1926); K. H. Meyer, *Untersuchungen zur Čakavština der Insel Krk (Veglia)*, Leipzig, (1928) i M. Małecki, (*O Podział gwar Krku, Prace Filologiczne*, XIV). Ovim bih svojim opažanjima želio upotpuniti izlaganja u spomenutim rado-vima. Na relativno uskom terenu, koji sam obrađivao, našao sam tri djelomično različita govora – omišaljski, njivičarski i dubašljanski. (Dubašnica kao mjesto danas više ne postoji, ali je ostao naziv za bivšu upravnu općinu – sada Mjesni narodni odbor, u koji ide tridesetak sela, među kojima su mjesto Malinska i sela Vantačići, Porat i Glavotok.) Omišaljsko je narječe starije od njivičarskoga i dubašljanskoga.

Evo im značajnijih razlika:

1. Oba su stara poluglasa u Omišlju prešla u *e* (Omišej, Sëpën, Brëstövec, Kijec, Dübèc, Hämèc, Grädëc, Pësjä, Stezä, Ténki i t. d.); u Njivicama ovi su poluvokali prešli u *a* (Omišaj, Kijac, Säpän i t. d.); u Dubašnici isto tako u *a* (Omišalj, Säpan; Kijac, Pörat, Dubänjak, Jesenòvac i t. d.).
2. U Dubašnici dugo naglašeno *a* diftongira u *ua*, koje je Milčetić (rođeni Dubašjanin) bilježio *å*, pa će ga tako i ja označivati ondje, gdje sam ga čuo (jer se ta diftongacija sve rijede čuje). U Malinskoj je više nema, osim kod nekih pojedinaca, a i kod njih se jedva razabira.
3. Vokalno *l* u Omišlju je uvijek *e* (Këk, Jabenòvā), u Njivicama i Dubašnici *u* kao i u štokavskom. Interesantan je u Omišlju izuzetak »Hämèc«.
4. Vokalno *ȝ* ako je dugo, u Omišlju je *er*, a ako je kratko, ostaje *ȝ* (Bersilnjäk, Dermunïna, Ërt, Ertëc, Ërca, Škerpiš, Terhüjina, ali Bëda, Brgüd, Brgüdëc, Hërt, Vršëk, Vrtäča, Završki), a u Njivicama i Dubašnici *ȝ* (Vrh, Vrtäča, Rtëc, Trstika, Pod Mëtvì, Mišicëvā, Krëina, Krševân (i Krševân), Drmunić).
5. Što se tiče glasa *l* na kraju riječi, on se u toponimima Omišlja kod imenica muškoga roda gubi, a kod imenica ženskoga roda ostaje (Prikeštë (tako se zove glavni trg u Omišlju – Pri Kešteli[u]); Dô, Kurindô, Pôdôl, Dôlnji Vršëk i sl. U part. aktivnom krajnje se -*l* uvijek stapa s prethodnim vokalom produljujući ga: pâ (pao), krâ (krao), dâ (dao), hodê (hodao), vîdë (video), šë (otišao), bî (bio), usnû (usnuo), nosî (nosio), prôdâ (prodao), držâ (držao), kopâ (kopao) i t. d. Tako je i u Njivicama, a u Dubašnici se drži u svim slučajevima: pâl (pao), krâl (krao), dâl (dao), prôdâl (prodao), hodîl (hodao), šâl (otišao), usnûl (usnuo), nosîl (nosio) i t. d.).
6. Glas *l* u Omišlju i u Njivicama uvijek je *j* (Škôj, Pòje, Pôjca, Rosüje, Šküje, Vrûje), dok u Dubašnici varira, pa nalazimo i *j* i *l* (Školjić, Vrûlja, Pod Črljenn Zëmlju, ali i Šküja od Bêloga Kämika, Pod Šküjinu i sl.).
7. Štokavsko *d* ovdje je uvijek u sva tri ova govora *j*, rijetko kada *dj* (izgovoreno čakavski kao jedan glas): Gädjak, ali Mej Kici i sl.
8. Suglasnička skupina *čr* ostaje u sva tri govora, s tom razlikom, što u Omišlju zbog vokalnoga *r* ta skupina, ako je *ȝ* dugo, glasi *čer*: Černišnica, Na Černoj Lokvî i sl., a u Njivicama i Dubašnici: Črnika, Pûnta od Črniki i t. d.
9. Štokavsko *št*, koje je postalo od praslavenskoga *stj*, ovdje se u sva tri narječja razvilo u *šć*: Lòkvišća, Pûšćâ, Pošćiti, Stanišće, Vošćilca, Krokišće, Kántarišće, Trbitâšćine, Käpišće i t. d.
10. Prijedlog *v*, *va* u Omišlju i Njivicama, u Dubašnici je uvijek *u*, s time, da se u Dubašnici uz ovaj prijedlog upotrebljava akuzativ, bez obzira, da li glagol uza nj označuje kretanje ili stanje ([g]rëñ u Lûg, u Drâgu, u Mälinsku, ali i: bîl san u Lûg, u Drâgu, u Mälinsku i t. d.).

11. Većina ženskih imenica a-osnove ima u Omišlju u gen. sing. staro -i (bl) (Drägi, Japněnični, Käfki, Lanterni, Njivicični i t. d.), a u Njivicama i u Dubašnici – ē (Trumbē, Rövē, Trstikē, Bujinē, Nerezinē i t. d.).

12. Instrumental ženskih imenica završava u Omišlju na -um ([s] Njivinūm, [s] Opatijūm, [zi] Drägūm), a u Njivicama i u Dubašnici na -u ([s] Njivinu, [s] Opatiju, [zi] Drägu i t. d.). I instrumental imenica muškogā i srednjegā roda svršava u Omišlju na -m, a u Njivicama i Dubašnici na -n.

Evo sada samih toponima. Najprije se abecednim redom navode imena mjesta užega područja Omišlja sve do Njivica, zatim ona uz obalu sve do Glavotoka, i na kraju opet abecednim redom ona iz okolice Sv. Krševana.

Etimologiju je najvećeg dijela ovih imena mjesta dao P. Skok (v. citirano djelo), a o postanku će ostalih biti govora u drugoj prigodi.

Omišalj s okolicom

Bajěč – (z) – à – (va) – ü – (s) – ēm
Batiče – (z) – īc – (va) – īcah – (s) – īcamī
Bědūč – (z) – a – (va) – u – (s) – ēm
Bejāveč – (z) – a – (va) – u – (s) – ēm
Bělá Stēn – (z) – ē Stēnī – (va) – öj – ī – (s) – ūm – ūm
Běli Kämik – (z) – öga – a – (va) – öm – u – (s) – īm – öm
Břda – (z) Bērd – (va) – īh – (s) – i
Bergūčenā – (z) – ē – (va) – öj – (s) – ūm
Břgūd – (z) – a – (va) – ūdū – (s) – öm
Bergūděc – (z) – ūcă – (va) – ūcū – (s) – ūcōm
Bersilnjak – (z) – a – (va) – u – (s) – öm
Biserūjka⁹ – (z) – i – (va) – i – (s) – ūm
Bijanīžov – (z) – a – (va) – u
Blanjini – (z) – īn – (va) – īnah – (s) – īnami
Blätnā – (z) – ē – (va) – öj – (s) – ūm
Bočlna – (z) – i – (va) – i – (s) – ūm
Bokänj – (z) – a – (va) – i – (s) – ēm
Bôki – (z) – ī – (va) – īh – (s) – i
Bôk – (z) Bôka – (va) – ū – (zgoru) Bôkōm
Brâk – (z) – a – (va) – u – (s) – öm
Brěstövec – (z) – ca – (va) – u – (s) – ēm
Brîg – (z) Brîga [i Brîgă] – (va) Brîgū – (zgoru) Brîgōm
Brođec – (s) Brocă – (va) Brocū – (s) Brocěm
Büč – (z) – a – (va) – u – (s) – ēm
Bûkov – (z) – a – (va) – u – (s) – öm
Bûsović – (z) – a – (va) – u – (s) – ēm

⁹ Velika podzemna spilja.

Grīža – (zi) Grīžē – (va) Grīži – (s) Grīžūm
Grohotīna – (zi) – īni – (va) – īni – (s) – īnūm
Gūstā – (zi) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm

Halbēnē – (zi) – īnih – (va) – īnīm – (s) – īnīmi
Hāmēc – (zi) Hāmcā – (va) Hāmcū – (s) Hāmcēm
Hančēc – (zi) Hančecā – (va) Hančecū – (s) Hānčecōm
Homūtnō – (zi) Homutnōga – (va) Homutnōm – (s) Homutnīm
Hṛt – (zi) – a – (va) – ū – (s) – ūm

Jabenōvā – (z) – ūvē – (va) – ūvōj – (s) – ūvūm
Japnēničina – (z) – i – (va) – i – (s) – ūm
Jāša – (z) Jāšē – (va) Jāši – (s) Jāšūm
Jēzero – (zi) – a – (va) – u – (s) – ūm
Jūžnī – (z) – ūga – (va) – ūm – (s) – ūm

Kāčini – (s) – īn – (va) – ah – (s) – ami
Kāfka – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Kāmenjak – (zi) – a – (va) – u – (s) – ūm
Kāmīki – (s) Kāmīki – (va) – īh – (s) – i
Kančinār – (s) – ārā – (va) – ārū – (s) – ārōm
Kapēlica – (zi) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Kapītulskī Dōlnjī – (zi) Dōlnjēga Kapītulskōga – (va) Dōlnjēm Ka-
pītulskōm – (s) Dōlnjim Kapītulskīm
Kapītulskī Gōrnjī – – –
Kaprīcīj – (zi) – a – (va) – u – (s) – ēm
Kāv – (s) Kāvī – (va) Kāvī – (s) Kāvūm
Kēk – (zi) Kekā – (va) Kekū – (s) Kekōm
Kērč – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Kerčīca – (s) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Kerčīna – (zi) – īni – (va) – īni – (s) – īnum
Kerševānj – (zi) – ānja – (va) – ānju – (s) – ānjēm
Kijec – (s) Kīca – (va) Kīcu – (s) Kīcēm
Kika – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Kīrinskē – (zi) – īh – (va) – īh – (s) – imi
Klānce – (s) Klānāc – (va) Klāncih – (s) Klānci
Klančēc – (s) Klančecā – (va) Klančecū – (s) Klančecōm
Klāniškā – (zi) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm
Klobučēc – (zi) – učecā – (va) – učecū – (s) – učecōm
Knēž – (zi) – ēžā – (va) – ēžū – (s) – ēžōm
Knežīja – (zi) – ijē – (va) – iji – (s) – ijūm
Kōkanj – (zi) – knja – (va) – knju – (s) – knjēm
Konecērta (indekl.)
Kōrmānj – (zi) – a – (va) – u – (s) – ēm
Kosātini – (zi) – īn – (va) – nah – (s) – āmi

Kosmāč – (s) – āčā – (va) – āčü – (s) – āčōm
Kôsovskē – (zi) – īh – (va) – īh – (s) – īmi
Kotlēnā – (zi) – ē – (va) – īj – (s) – ūm
Kovāčnica – (zi) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Krâcēvik – (s) – a – (va) – u – (s) – ūm
Krâjnják – (zi) – a – (va) – u – (s) – ūm
Krâše – (s) Krâšac – (va) Krâšcih – (s) Krâscī
Krivônjin – (s) – a – (va) – u – (s) – ūm
Križmajev – (s) – a – (va) – u – (s) – īm
Kudlâki – (s) – āk – (va) – ākīh – (s) – āki
Kulić – (s) – īcā – (va) – īcü – (s) – īcēm
Kurîlovica – (zi) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Kûrindō – (s) – ūla – (va) ūlu – (s) ūlōm

Lantêrna – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Lâz – (z) Lâza – (va) Lâzu – (s) Lâzōm
Liđvini – (zi) Liđvin – (va) – ah – (s) – ami
Livîra – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Lokî – (zi) Lokvê – (va) Lokvî – (s) Lokvûm
Lôkvica – (z) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Lôkvîšća – (z) – īsc – (va) – īscih – (s) – šci
Lovrêškâ – (z) – ē – (va) – ūj – (s) – ū [Njivice]
Liňčica – (z) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Lûg – (z) – a – (v) – u – (s) – ūm
Lumbârdijskâ – (z) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm
Luzârskâ – (zi) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm
Lužic – (z) īcā – (v) – īcü – (s) – īcōm

Magarîni – (z) – īn – (va) – īnh – (s) – īnī
Magrižna – (zi) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm
Mâla Kika (v. Kika)
Mâle Pûhovice (v. Pûhovice)
Mâli Kijec (v. Kijec)
Mamâtića [n., pl.] – (zi) – īc – (va) – īh – (s) – i
Mârkovskê – (z) – īh – (va) – īh – (s) – īmi
Mârkova Škûja – (zi) – ē – ē – (va) – ūj – i – (s) – ūm – ūm
Markujëvî – (z) – īh – (va) – īh – (s) – īmi
Märtinj – (z) – a – (va) – u – (s) – īm
Maršíja – (zi) – ē – (va) – i – (s) – ūm
Matićëv – (z) – a – (va) – u – (s) – īm
Medermuniće – (zi) – īc – (va) – īcih – (s) – īci
Medulin – (zi) – īna – (va) – īnu – (s) – īnōm
Mej Kici
Mekotice – (zi) – īc – (va) – īcah – (s) – īcamî
Mekotini – (zi) – īn – (va) – īnah – (s) – īnami

Mestäčini – (zi) – īn – (va) – inah – (s) – inami
Měštroviče – (zi) – ić – (va) – iéih – (s) – ići
Metelíšnják – (zi) – a – (va) – u – (s) – ôm
Mihovice – (z) – īc – (va) – icah – (s) – ami
Mirini – (z) – īn – (va) – īnah – (s) – īnami
Mohöröv – (zi) – a – (va) – u – (s) – ôm
Mostěc – (z) Mostecä – (va) Mostecü – (s) Mostecöm
Mûlic – (zi) Mûlica – (va) Mûlicu – (s) Mûlicöm
Mûrvenice – (zi) – ić – (va) – ah – (s) – ami

Na Čérnoj Lokvì

Na Dolü
Na Kalini
Na Kurílu
Na Pérnják
Nà Rivu

Nèrizi – (zi) – īzi – (va) – īh [i Nerizah] – (s) – īzi
Novìná – (zi) – īni – (va) – īni – (s) – īnūm
Njívičina – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Njívina – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm

Õgraje – (zi) – ají – (va) – ajih – (s) – aji
Oklädi – (z) – âd – (va) – ädih – (s) – ädi
Ôlär – (z) Ôlära – (va) Ôläru – (s) Ôläröm
Opäskí – (z) – ôga – (va) – ôm – (s) – ìm
Opatija – (zi) – è – (va) – i – (s) – ūm
Oríšec – (zi) – išca – (va) – išcu – (s) – išcém

Pàjarica – (zi) – è – (va) – i – (s) – ūm
Pakál – (s) – à – (va) – ü – (s) – ôm
Pâpica – (zi) – è – (va) – i – (s) – ūm
Péče – (zi) Péć – (va) Pećäh – (s) Pećâmi
Pećice – (zi) – ić – (va) – icah – (s) – icami
Pelñov – (zi) – a – (va) – u – (s) – ìm
Pérnják – (zi) – a – (va) – u – (s) – ôm
Perpënjak – (zi) – a – (va) – u – (s) – ôm
Pësjä – (zi) Pësjë – (va) Pësjöj – (s) Pësjüm
Petrövka – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Piškira – (zi) – i – (va) – i – (s) – ūm
Plâna – (zi) – è – (va) – ôj – (s) – ūm
Plândišća – (s) – išć – (va) – išćih – (s) – išći
Plâsî – (zi) Plâs – (va) Plâsäh – (s) Plâsämi
Plasîca – (zi) – è – (va) – i – (s) – ūm
Plasîni – (zi) – īn – (va) – īnah – (s) – īnami

Plöče – (zi) Plöč – (va) Plöčah – (s) Plöčami
Pod Bokänj
Pod Dērmunini
Pödgora – (zi) – i – (va) – i – (s) – üm
Potkäcini
Pod Kapëlicu
Pod Lûg
Pod Mârkovu Škûju
Pod Mindulinu
Pod Orišina – (s) Pod Orišini
Pod Vëli
Podüličvicu – (s) – ē – (va) – i – (s) – üm
Podverhî – (s) Podvîrhî
Pôdöl – (zi) Pôdoli – (va) Pôdoli – (s) Pôdolûm
Pôjce – (zi) Pôjca – (va) Pôjcu – (s) Pôjcëm
Pöje – (zi) Pöja – (va) Pöju – (s) Pöjëm
Poščiti – (s) – it – (va) – itih – (s) – iti
Potöčini – (zi) – in – (va) – inah – (s) – ini
Potök – (zi) – a – (va) – u – (s) – öm
Prâšnê – (s) – ih – (va) – ih – (s) – imi
Pred Críkvicu
Prikeštê – (s) – èla – (na) – èlu – (s) – èlom
Pristrân – (zi) – a – (va) – u – (s) – öm
Prögòn – (zi) – a – (va) – u – (s) – öm
Puhôvice – (zi) – ic – (va) – ah – (s) – ami
Pûšcä – (zi) – è – (va) – i – (s) – üm
Pûnta od Êrta
Pûnta Zäglav
Pûntica – (zi) – è – (va) – i – (s) – üm
Pûtrini – (zi) – in – (va) – ah – (s) – ami

Räčica – (zi) – è – (va) – i – (s) – üm
Râvnjäk – (zi) – a – (va) – u – (s) – öm
Rîvo – (z) – a – (na) – u – (s) – öm
Rönkovskä – (zi) – è – (va) – öj – (s) – üm
Rövenj – (zi) Rövnja – (va) Rövnju – (s) Rövnjëm
Rüpa – (zi) – i – (va) – i – (s) – üm

Sadići – (zi) – ic – (va) – icih – (s') – icí
Selehòvica – (zi) – è – (va) – i – (s') – üm
Selini – (zi) – in – (va) – inah – (s') – inami
Selö – (zi) – ä – (va) – ü – (s') – öm
Sëpën – (zi) Sëpna – (va) Sëpnu – (s') Sëpnöm
Sibîža – (zi) – è – (va) – i – (s') – üm

Slätiņj – (zi) – a – (va) – u – (s') – ēm
 Srđnjačica – (zi) – ē – (va) – i – (s') – ūm
 Stâni – (zi) – ī – (va) – īh – (s') – i
 Stanîna – (zi) – i – (va) – i – (s') – ūm
 Stanîšće – (zi) – a – (va) – u – (s') – ēm
 Starîna – (zi) – īni – (va) – īni – (s') – īnūm
 Starinice – (zi) – īnic – (va) – īnicah – (s') – īnicami
 Stâri Stân – (zi) – oga – âna – (va) – omu – ânu – (s') – ârim – ânōm
 Stâre Stâni – (zi) – īh – ânī – (va) – ârīh – ânīh – (s') – ârimi – âni
 Stezâ – (zi) – ī – (va) – ī – (s') – ūm
 Stez l – (zi) – a – (va) – u – (s') – ūm
 St panj – (zi) – ânji – (va) – ânji – (s') – ânj m
 Str n – (zi) – ân  – (va) – ân  – (s') – ân m
 Stra zbica – (zi) – ē – (va) – i – (s') – ūm
 St pca – (zi) – ūpac – (va) – ūpcih – (s') – ūpci
 Sv ta Lucija – (zi) – ē – ē – (va) – ūj – i – (s') – ūm – ūm
 Sv ti D h – (zi) – ūga – a – (va) – ūm – u – (s') – ūm – ūm
 Sv ti Mart n – (zi) – ūga – īna – (va) – ūm – īnu – (s') – ūm – īn m
 Sv ti M rek – (zi) – ūga M arka – (va) – ūm M arku – (s') – ūm
 M rk m
 Sv ti Mik n (i Sv ti Mik ) – (zi) – ūga Mik na – (va) – om – u – (s')
 – ūm – ūm
 Sob tini – (zi) – īn – (va) – ah – (s') – ami
 Suri  – (zi) – a – (va) – u – (s') – ēm

 Šila – (zi) Šil – (va) Šilih – (s') Šili
 Škerpi  – (zi) – īš  – (va) – īš  – (s') – īš m
 Škin lini – (zi) – īn – (va) – inah – (s') – inami
 Šk j – (Sv. M rek) – (zi) Škoj  – (va) Škoj  – (s') Škoj m
 Škoj c – (zi) – īc  – (va) – īc  – (s') – īc m
 Škol nca – (zi) – īn c  – (va) – īn cih – (s') – īn ci
 Škr li – (zi) – īl – (va) – īl h – (s') – īl mi
 Št rnjica – (zi) – ē – (va) – i – (s') – ūm
 Št rnja – (zi) – ē – (va) – i – (s') – ūm
 Štof ni – (zi) – īn – (va) – īnah – (s') – īnam
 Št opa – (zi) – i – (va) – i – (s') – ūm

 T c insk  – (zi) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm
 T nk  – (s) T nk  – (va) T nk j – (z) T nk m
 T nk  – (s) T nk g  – (va) T nk m – (s) T nk m
 T re – (s) T r  – (va) T rah – (s) T rami
 T rh jina – (s) – i – (va) – i – (s) – ūm
 Trepet j  – (s) – ēga – (va) – ēm – (s) – ūm

 V z ini – (z) – īn – (va) – ah – (s) – ami
 Va l pc 
 V cj  – (z) – ē – (va) – ūj – (s) – ūm

Vělā Dräga – (z) – ē – i – (va) – öj – i – (s) – ūm – ūm
 Vělā Kíka – (z) – ē – i – (va) – öj – i – (s) – ūm – ūm
 Vělā Měköt – (z) – ē – ī – (va) – öj – ī – (s) – ūm – ūm
 Věla Pläsä – (z) – ē – ī – (va) – öj – ī – (s) – ūm – ūm
 Věle Puhòvice – (z) – ih – ic – (va) – ih – icah – (s) – īmi – ami
 Vělē Stěni – (z) – ih Stěn – (va) – ih Stěnäh – (s) – īmi Stěnämì
 Vělē Věrhì – (z) – ih Věrhi – (va) – ih – ih – (s) – īmi – i
 Věli – (z) Vělōga – (va) Vělōm – (s) Vělim
 Věli Děrmûn – (z) – öga – ūnä – (va) – öm – ūnì – (s) – īm – ūnöm
 Věli Dvôr – (z) – öga – à – (va) – öm – ü – (s) – īn – öm
 Věli Kijec
 Vělō Čelö – (z) – öga – à – (va) – öm – ü – (s) – īm – öm
 Verhíc – (z) – īcà – (va) – īcù – (s) – īcém
 Vernjüi – (z) – úz – (va) – ūzah – (s) – ūzami
 Vršék – (z) – à – (va) – ü – (s) – öm
 Véršicé – (z) – īc – (va) – ih – (s) – i
 Vrtäča – (z) – ē – (va) – i – (s) – ūm
 Vežica – (z) – ē – (va) – i – (s) – ūm
 Vodnē – (z) – ih – (va) – ih – (s) Vödnimi
 Vodnják – (z) – äkä – (va) – äkü – (s) – äköm
 Vödotoč – (z) – a – (va) – u – (s) – ēm
 Vöšćica – (z) – ē – (va) – i – (s) – ūm
 Vôz – (z) Vöza – (va) Vozù – (s) Vözöm
 Vrâca – (z) Vrâc (i Vrâtac) – (va) Vrâcih – (s) Vrâci
 Vrûje – (z) Vrûj – (va) Vrûjah – (s) Vrûjami

Zäglav – (zi) – a – (va) – u – (s') – öm
 Zägrađi – (zi) – ä – (va) – ü – (s') – īm
 Za Škûje
 Završki – (zi) – ī – (va) – ih – (s') – īmi
 Zvonik – (zi) – ikä – (va) – ikü – (se) – iköm

 Žänēč – (zi) Žänčä – (va) Žänčü – (se) Žänčem
 Žbîč – (zi) Žbîčä – (va) Žbîčü – (se) Žbîčem
 Želebrâčä – (zi) – ē – (va) – i – (s') – ūm
 Žlibèc – (zi) Žlipcä – (va) Žlipcü – (s') Žlipcem
 Župânj – (zi) – a – (va) – u – (s') – ēm

Obala od Njivica do Glavotoka

Njîvice – (z) – īc – (va) – ah – ami
 Pod Crîkvün
 Pod Drmunîče

Novâ – (z) – ē – (va) – ôj – (s) – û
 Pod Novû
 Pod Žaliči
 Lökva
 Rosüje – (z) – ûj – (va) – üjah – (s) – üjami
 Vilânov – (z) – a – (va) – i – (s) – īn
 Stražica – (zi) – ē – (va) – i – (zi) – u
 Pod Matičićev
 Pod Rôv
 Kijac – (s) Kijca – (va) – i – (s) – ēn
 Käpišće – (s) – a – (va) – i – (s) – ēn
 Slâtin – (zi) – a – (va) – i – (zi) – ôn
 Trûmba – (s) – ē – (va) – i – (zi) – u
 Čuf – (zi) – a – (va) – u – (zi) – ôn
 Pod Škûjinu
 Pod Črljenu Zèmju
 Pod Štalu
 Ohîtala – (z) – āl – (v) – īh – (s) – i
 Věli Bôk
 Pûnta Magrînov
 Pod Škril
 Halûdovo – (s) – a – (u) – o – (zi) – īn
 Škôrušva – (zi) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Mälinskâ – (zi) – ē – (u) – ū – (zi) – u
 Jâz [Jâz] – (zi) – a – (u) Jâz – (zi) – ôn
 Melîna – (zi) – i – (u) – u – (zi) – ôn
 Rûpa – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Krokišće – (s) – a – (u) – e – (zi) – ēn
 Portić – (s) – a – (u) – ić – (zi) – ēn
 Vrûlja – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Drâga – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Pûnta od Drâgë
 Vrtâča – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Puntîna – (s) – i – (u) – u – (zi) – ôn
 Cüklićevô – (zi) – ôga – (u) – ô – (zi) – īn
 Rôvâ – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Mandräć – (z) – a – (u) Mandräć – (zi) – ēn
 Trstîka – (s) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Rtîć – (z) – a – (u) Rtîć – (zi) – ēn
 Vantâčići – (z) – äčiéi – (u) – äčiéi – (zi) – äčiéi
 Dubânjak – (z) – ânjka [ânjka] – (u) – ànjak – (zi) – ânjkôn
 Vâlica od Dubânjka (Dubânjka)
 Pod Šmríku
 Tunêra – (s) – ē – (u) – u – (zi) – u
 Pûnta od Pôrta
 Pôrat – (zi, s) – a – (u) – at – (s) – tõn

Školjjić – (zi) – a – (u) – č – (zi) – ēn
Smôkvica – (zi) – ē – (u) – u – (zi) – u
Pod Môstîr
Uhlić – (z) – a – (u) – č – (zi) – ēn
Pod Njîvu
Pod Kinjeno
Pôlovica – (zi) – ē – (u) – u – (zi) – u
Golják [Goljâk] – (zi) – a – (u) – k – (zi) – ôn
Pod Mrtvî
Kântarišće – (s) – a – (u) – e – (zi) – ēn
Japlènica – (z) – e – (u) – u – (zi) – u
(Pûnta) Pêlova
Pod Pjêrovo
Pûška Smôkvina
Svëti Martîni¹⁰ – (zi) – ih – ïni – (u) – êti – ïni – (zi) – imi – ïni

Uvala Čavlëna

Jësenovac – (z) – a – (u) – ae – (zi) – ēn
Pod Têsnî
Zaharija – (zi) – ē – (u) – u – (zi) – u
Bêli Kämik
Škûlja od Bêloga Kämika
Pod Stražicu
Pod Vêliku Rîvu
Mâla Rîva
Vêlika Žâl [Žâl] – (z) – ē – i – (u) – ū Žâl – (zi) – u Žâl
Pûnta od Vêlike Žâli
Pod Japlèničinu
Pod Prevôlt
Pod Dubčic
Mršićeve – (z) – ē – (u) – ū – (zi) – ū
Pod Fabijânovo Město
Bûjina – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
Kavranêra – (s) – ē – (u) – u – (zi) – eru
Pod Svëti Pëtar

Pûnta Lòkve
Pûnta od Drmunića
Pûnta od Črnikê
Glavotök [narod govori i Glavatök!] – (zi) – öka – (u) – ök – (zi)
– ökön

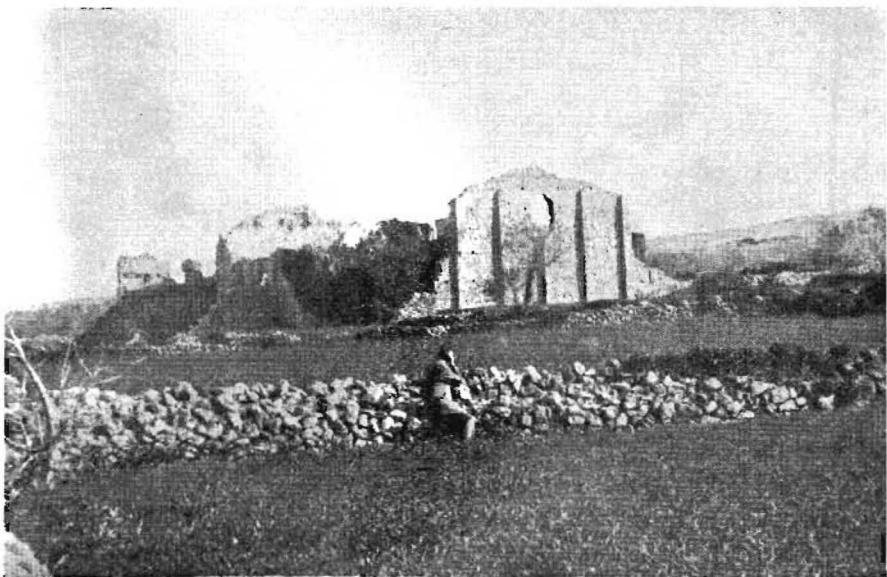
¹⁰ Ostaci zidina.

Okolica Sv. Krševana

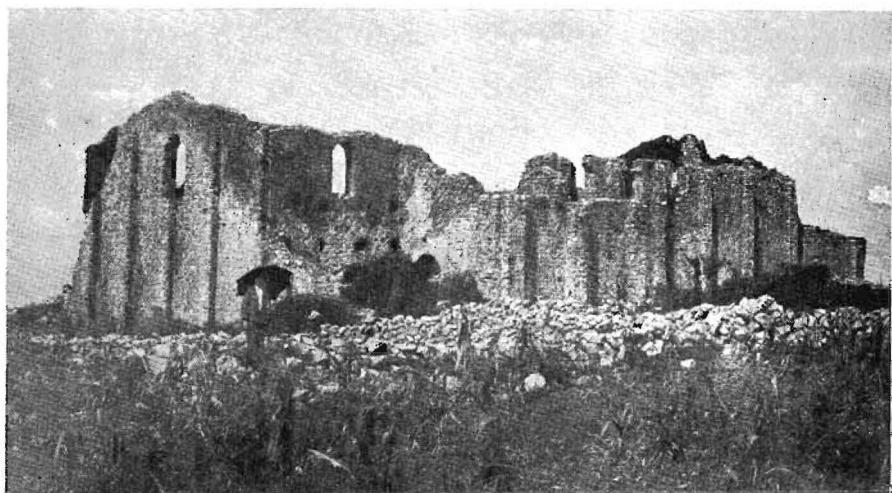
Bančica – (z) – e – (u) – u – (zi) – u
Barěšica
Čúnga – (z, š) – ē – (u) – u – (zi) – u
Dràga – (z) – ē – (u) – u – (z) – u
Drmunić – (z) – a – (u) – ić – (zi) – ēn
Drmunići – (z) – ić – (u) – ići – (zi) – ići
Gomilina – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
Gornji Kolüdric – (z) – a – a – (u) – i – ic – (zi) – in – ēn
Grapčina – (z) – e – (u) – u – (zi) – u
Guržini – (z) – īn – (u) – īni – (zi) – īni
Gustùlica – (z) – ülice – (u) – ülicu – (zi) – ülicu
Katùšić
Kolčić
Kolüdric – (s) – a – (u) – ic – (s) – ēn
Krč – (zi) Křča – (u) Křč – Křčen
Krči na Líntu
Krčina – (s) – īni – (u) – īnu – (zi) – īnu
Krševân – (zi) – âna – (u) – ân – (zi) – ânôn
Kükina – (s) – e – (u) – u – (zi) – u
Kükurik – (s) – a – (u) – k – (zi) – ön
Kupina – (s) – e – (u) – u – (zi) – u
Kürjačié
Kürjak – (zi) – a – (u) – k – (zi) – ön
Lašör – (zi) – ôra – (u) – ôr – (zi) – ön
Livél – (z) – ëla – (u) – êl – (zi) – ëlön
Lopât – (z) – áta – (u) – át – (zi) – áton
Mála Øgrada
Mamùc – (z) – üca – (u) – üc – (zi) – ücëu
Márcic – (z) – a – (u) – ić – (zi) – ēn
Milüšić
Nerezina – (z) – īne – (u) – īnu – (zi) – īnu
Njìva – (z) – e – (u) – u – (zi) – u
Øgrada – (z) – ē – (u) – u – (z) – u
Øgrade Kâpove
Ogrädica – (z) – ē – (u) – u – (zi) – u
Ogrädina – (z) – e – (u) – u – (zi) – u
Méköt – (zi) – e – (u) – öt – (zi) – otu
Pòljina
Ránka – (z) – e – (u) – ü – (zi) – u
Subòtniki – (zi) – iki – (u) – iki – (zi) – iki
Špilja – (zi) – ē – (u) – u – (zi) – u
Trbitäšine – (zi) – äšcín – (u) – äšcine – (zi) – äšcínami
Třní
Vélí Drmûn – (zi) – öga – üna – (u) – i – ün – (zi) – èlin – ön
Žigülja – (zi) – ülje – (u) – ülju – (zi) – ülju.

Sv. Krševan

Mirini kod Omišlja

Mirnî kod Omišlja

Riassunto

TOPONOMASTICA DELLA PARTE NORD-OCCIDENTALE
DELL'ISOLA DI VEGLIA

Dopo aver gettato uno sguardo retrospettivo sulla storia dell'isola di Veglia, l'autore esamina i vari dialetti ciacavi ivi parlati e ne mette in rilievo l'arcaicità. Differenze più spiccate sono avvertibili fra i dialetti delle zone nord-orientali e quelli della parte sud-occidentale dell'isola. Dall'analisi di tali differenze, e in particolare dall'antichità degli elementi linguistici, risulta evidente che i Croati s'insediarono nell'isola in due ondate successive. È certo che Vrhnik, Dobrinj e Omišalj (Castelmuschio) costituiscono le prime e le più antiche colonie slave di Veglia. Questa prima immigrazione ebbe luogo già durante i secoli VI e VII, mentre la zona sud-occidentale dell'isola venne gradualmente colonizzata nei secoli XIV e XV dai così detti »Vlasi« o Morlacchi, cioè da quei Romeni slavizzati che i Frankopani trassero in quei luoghi dalle loro dimore sulle pendici della catena del Velebit. Le popolazioni autoctone romanze cominciarono subito ad indietreggiare dinanzi ai primi immigrati slavi e finirono col ridursi nella sola città di Veglia. Tenuto pertanto conto della gradualità dell'immigrazione croata, Veglia è nota per la varietà dei suoi dialetti: queste differenze linguistiche sono rispecchiate anche nella toponomastica dell'isola.

Nella zona relativamente angusta che si estende da Omišalj a Glavotok, studiata dall'autore, si riscontrano tre dialetti parzialmente diversi: quelli di Omišalj, di Njivice e di Dubašnica. Le differenze consistono in particolarità fonetiche e morfologiche fissate dall'autore in dodici punti principali.

All'articolo è aggiunta in fondo una lista di 450 toponimi accentati, che appaiono di volta in volta nelle forme del nominativo, genitivo, locativo e strumentale.